

SPREKEND DE GEEST

Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien

Handelingen 2, 1-21 en Johannes 7, 37-39 (38)

Gemeente van Christus, broeders en zusters,

Pinksteren: de Geest wijst Jezus aan als Levensbron. Heb je dorst? Ik herinner me een Israëlreis. Bij Massada was het droog en heet. Meer dan 40 graden. Ik moest flesjes water bijkopen om het vol te houden. Zonder water droog je uit in de woestijn. Dat bedoelt Jezus: *Laat wie dorst heeft tot Mij komen en drinken*. Dan ontvang je de Heilige Geest. *Wie in Mij gelooft zegt de Schrift: Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien*. Johannes schreef er als toelichting bij: Jezus bedoelde de Heilige Geest die nog niet was uitgestort ^{1 2}.

Kracht van omhoog

¹ Het vierde evangelie verkondigt Jezus' leven als Zoon van God en Messias als ooggetuigenverslag. Kruse, C.F. (2003) *John. An Introduction and Commentary* InterVarsity Press / InterVarsity Press: Nottingham / Downers Grove. Carson, D.A. (1991) *The Gospel According to John* Apollos: Nottingham. Keener, G.S. (2003) *The Gospel of John. A Commentary* (2 Vol) Baker: Grand Rapids. Keener, G.S. (2013) *Gospel of John* in: J.B. Green, J.K. Brown & N. Perrin *Dictionary of Jesus and the Gospels* 419-436 IVP Academic / InterVarsity Press: Downers Grove / Nottingham. Burge, G.M. (2000) *John* Zondervan: Grand Rapids. Keener (2003) 3-330 schreef een brede inleiding uitgaande van de literaire verbondenheid van het Evangelie, de Brieven en Openbaring. Keener (2003) 126 en 138-139, Carson, 21-108 zomen in op de theologie van Johannes. Zo ook Bauckham, R. (2015) *Gospel of Glory*. 185-201 Grand Rapids: Baker. Johannes schreef als ooggetuige na een lange tijd van evangeliseren. Keener (2003) 79-80 en 115-122. Carson 40-49. Bauckham, R. (2017 ²) *Jesus and the Eyewitnesses* 127-129 en 358-383. Grand Rapids: Eerdmans.

² De Geest is één met Jezus' dood en opstanding. Burge 32-33. Kruse 37-41. Keener (2013) 432-434. Carson 95-100. Bauckham (2015) 63-75.

De Heilige Geest is Kracht van omhoog. God getuigt in eigen Persoon dat Jezus Christus de Gekruiste leeft.

Impasse

Wat vier je met Pinksteren? Een kerkelijke feestdag? Leren we ook Gods liefde zichtbaar maken? Hoe doe je dat in een wereld die niks met God heeft? In Jeruzalem kwamen velen tot geloof. Vandaag hoor je dat uit Azië. Zien wij nog wat? Een gelovige jongere zei eens: de meeste preken die ik hoor gaan nergens over. Toen ik dat hoorde was het voor mij een signaal van een impasse. Up-verhalen houden geen stand. Alleen als Jezus het woord krijgt worden wij vernieuwd.

Leegte

Lijden we aan leegte? Meestal vullen wij leegte op. Zonde is verschrikkelijk omdat die ons scheidt van Gods liefde. Dan droog je uit. Zonder aansluiting met God zijn wij bang om Hem aan het woord te laten. Alsof gehoorzaamheid eng is. Niemand kan God zien en leven ³. Daarom houden we liever zelf de regie. Stel je voor dat Hij ons wel ziet?! Alsof Hij niet de hoogste Bron van vreugde is. Waar is Gods liefde? Besef je wel wat je mist? Wat moet het erg zijn voor God om zijn Kerk in ademnood te zien en met afgerukte ledematen.

Vervulling

Alleen Gods Geest doorbreekt die impasse. God vraagt van niemand om voor Hem aan het werk te gaan. Hij wacht op ons antwoord. In zijn Zoon geeft Hij wat wij nodig hebben. God staat garant voor de vervulling van zijn Woord ⁴. De

³ Exodus 33, 20. Johannes 1, 18. 1 Timoteüs 6, 16. 1 Johannes 4, 12.

⁴ Marshall, I.H. (1980) *Acts* 20-21 en 23-34 Inter-Varsity Press / Eerdmans: Leicester / Grand Rapids. Bruce, F.F. (1990 ³) *The Acts of the Apostles. Greek Text with Introduction and Commentary* 60-66

dag van Pinksteren werd vervuld. Het huis werd vol gedruis alsof het stormde. De discipelen werden vervuld van de Heilige Geest (1, 2 en 4). Alles vol van God: het oogstfeest, het huis en de discipelen. Vol van de Geest gingen zij in andere talen spreken. Zij spraken. De Geest geeft te spreken over Jezus de Messias⁵. Wind en vuur waren in het OT al tekenen van Gods nabijheid⁶. Nu zijn het tekenen van Gods nieuw verbond⁷. De Geest overtuigt: Jezus Christus is verheerlijkt⁸. Vrede en vreugde in God.

Taalwonder

Ze spraken in vreemde talen. Tongentaal⁹. De Geest maakte die verstaanbaar in alle dialecten van de feestgangers in Jeruzalem (6, 8 en 11). Iedereen hoorde de grote daden van God in eigen taal. Iedereen. Wij ook. Vergis je niet!

Eerdmans / Apollos: Grand Rapids / Leicester. Fernando, A. (1998) *Acts* 29-40 Zondervan: Grand Rapids. Stott, J.R.W. *The Message of Acts. To the ends of the earth* 33-34 en 36-37 InterVarsity Press: Leicester.

Green, J.B. (1997) *Acts of the Apostles* in R.P. Martin & P.H. Davids *Dictionary of the Later New Testament & Its Developments* 16-23 InterVarsity Press: Downers Grove / Leicester. Eck, J. van (2003) *Handelingen. De wereld in geding* 22-25 Kok: Kampen. Dunn, J.D.G.

(1996) *The Acts of the Apostles* xi-xiv Epworth Press: Peterborough

⁵ In het OT: Numeri 11, 24-29. Numeri 24, 5-9 en 17 e.v.. Jesaja 42,1. Jesaja 59, 21. Jesaja 61, 1-3. Ezechiël 36:27-32. Joël 2, 28-32. Zacharia 12, 10-14. In het NT: Lukas 1, 35, 41-45, 46-55 en 67-79. Handelingen 8, 29-35. 1 Timoteüs 4, 1-5. Openbaring 2, 7 en parallellen in 2-3.

⁶ *Adem of wind*: Genesis 1, 1. 2 Samuël 22, 16. Job 37, 10. 1 Koningen 19, 9-18. Ezechiël 13, 13. *Vuur*: Exodus 3, 2-5. Exodus 19, 18. Ezechiël 1, 4, 13 en 27. Daniël 7, 9-10. Joël 2, 30. Maleachi 4, 1.

⁷ Matteüs 3, 11. Johannes 1, 33-34 en 20, 22. Handelingen 1, 8.

⁸ Lukas 12, 11-12. Handelingen 4, 8 en 31; 7, 55-56; 11, 12, 15-16.

⁹ Deze tongentaal verschilde van die in Korinte (1 Korinte 14, 2-23) Over glossolalie zie: Bruce (1990) 114-115. Fernando 91. Stott 65-68. Marshall 69-70. Dunn 25. Davids, P.H. (1997) *Tongues* in R.P. Martin & P.H. Davids *Dictionary of the Later New Testament & Its Developments* 1177-1179 InterVarsity Press: Downers Grove / Leicester.

Niemand kan de Heilige zien. Dat klopt. Maar God is wel *baar* in zijn Woord. Hij werd *zichtbaar* in Jezus zijn Zoon en *kenbaar* door zijn Geest als liefde van God in ons hart. Taalwonder wordt hoorwonder als de Geest ons hart opent voor Jezus. Geef je het antwoord waar Hij – misschien al heel lang wacht? Wat houdt je tegen om de leiding van je leven aan Hem te geven? Om voor Hem te leven. Biddend dat Israël, de Kerk en de wereld vol zullen zijn van Jezus. Één woord voor alle culturen en ook daarom in alle talen.

Jezus de Gekruiste leeft

De Geest zet Jezus in het licht. Schijnwerpers verlichten 's nachts de Domtoren in Utrecht. Zo doet Geest met Jezus.

Leven in het donker

Zonder de Geest is het nacht met God en Jezus als donkere silhouetten. Want er is zoveel meer dat aandacht vraagt. Je moet presteren. Ook als je leven een woestijn is geworden. Stiekem geef je toe aan foute verlangens. Lichtzinnigheid en beeldschermverslaving. Illusies genoeg die de duivel ons voorliegt. Zo 'n vinger op je beeldscherm die je veel euro 's belooft. Maar als je aanklikt kun je opeens gehackt zijn. Als ons hart bij onszelf en onze afgoden zit, kunnen we God niet horen en willen wij Jezus niet aanvaarden. Alleen God kan dat veranderen. Daarom zet de Geest Jezus in het licht. Zo verbreekt Jezus Christus de werken van de duivel ¹⁰.

Jezus in het licht

De Pinksterpreek van Petrus zet die feestgangers in het licht van de grote dag van God. De oordeelsdag. Landt dat? Zó

¹⁰ Johannes 8, 44-47. 1 Johannes 3,8

legt Petrus Gods beloften over de Messias uit ¹¹. De Joodse leiding pleegde met hulp van Romeinen Godsmoord. Jezus stierf. Niet als slachtoffer. Als ongebroken Koning. De Herder liet zich gewillig verbrijzelen. Paaslam voor God geslacht, kon Hij in de dood niet blijven. *Laat heel het huis van Israël zeker weten dat God Hem tot Here en Christus heeft gemaakt – deze Jezus die jullie gekruisigd hebben* (36). Wat een licht opeens! In zijn kruis zie je de schande van onze leegte. De waardeloze goden die je openlijk of stiekem diende waardoor je God niet kon horen en Jezus niet wou zien. Deze Jezus kruisten jullie. Wij allemaal. Onze trots breekt alleen bij het gebroken lichaam van Christus en daarom wijst de Geest op Jezus: *Al wie de Naam van de Here zal aanroepen wordt gered* (21). Pas wie Jezus in zijn stervende ogen heeft gezien weet wat leven is (D. van Keulen).

Levensbron

God doet wat Jezus beloofde ¹². Dat begon met druppeltjes. Die druppels werden stromen. En juist druppels zijn van belang. Die passen bij onze kleinheid. Niet door kracht of geweld maar door de Geest wordt Gods huis gebouwd. ¹³.

Pinksterpreek van Johannes

Niet alleen in de Pinksterpreek van Petrus. Johannes was er op de Pinksterdag ook bij. Ook hij sprak Gods grote daden. Petrus niet alleen. Zij werden allemaal vervuld. Veel later schreef Johannes zijn evangelie. Als ooggetuige. Na vele jaren preekervaring in Klein Azië. Jezus' woorden werden eerst in Johannes zelf zo'n bron van levend water. Lees

¹¹ De belangrijkste teksten die we in Lukas' samenvatting van de preek van Petrus lezen zijn: Joël 2, 28-32. Psalm 16, 8-11. Psalm 110, 1.

¹² Johannes 7, 37-39. Johannes 20, 22. Handelingen 1, 4-8.

¹³ Zacharia 4, 6 en 10 over de dag van de kleine dingen.

maar mee. Het Johannesevangelie leest als pinksterpreek. Vol van de Geest. God stopt nooit met de verheerlijking van Jezus¹⁴. Iedereen wordt genodigd: *Als iemand dorst heeft, laat hij tot Mij komen en drinken. Wie in Mij gelooft zoals de Schrift zegt: Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste stromen*¹⁵.

Jezus en de Geest

Jezus en de Geest zijn één zegt Johannes vaak. Jezus wees op aarde naar de Geest die kwam. Nu Hij verheerlijkt is, wijst de Geest ons weer op Jezus. Wil je Pinksteren in een seculiere tijd? Laat de kleine druppels binnen komen. De woorden van Jezus. Die lijken onooglijk. Je loopt er zomaar overheen. Maar waarom zou je? Wie maakt ons wijs dat je met God niet gelukkig kunt zijn? Hij is de enige bron van blijvende vrede en vreugde. Alleen in overgave aan Jezus ga je merken dat Hij leeft. Wil je voorbeelden? Hier zijn ze. Uit Johannes' Pinksterpreek. Lees ze biddend om de Geest.

(1) Jezus reinigde de tempel in Jeruzalem met een gesel van touwtjes (*Johannes 2*). Toen wees Hij zijn lichaam aan als nieuwe tempel die na drie dagen werd opgebouwd¹⁶. Met Pinksteren wordt in Jeruzalem een nieuwe tempel gebouwd. Door de reinigende kracht van de Geest. Instituties en rituelen zonder de Heilige Geest zijn een sta-in-de-weg. Merk jij dat misschien? Juist wie die leegte ervaart mag met zijn dorst naar God en naar ware liefde bij Jezus komen.

(2) Jezus leerde een doorgewinterde Wetgeleerde levend water drinken (*Johannes 3*). Nicodemus kende wel de Bijbel maar hoorde niet het spreken van God zelf¹⁷. Zonder

¹⁴ Bijvoorbeeld Romeinen 8, 1-11. 2 Korinte 4, 14. Efeze 2, 1-10. Filippenzen 2, 5-11. 1 Petrus 2, 1-10. 1 Johannes 2, 1-2.

¹⁵ Voor uitleg Boor 245-248. Keener (2003) 722-730. Carson 321-329.

¹⁶ Johannes 2, 13-22. Johannes 3, 25.

¹⁷ Johannes 3, 1-16.

wedergeboorte kun je het Koninkrijk niet zien. Op Jezus' woord ging hij geloven. Toen was er één Wetsgetrouwe Jood. Op de Pinksterdag deed de Geest hetzelfde aan héél Israël. Water op dorstigen en stromen op het droge. Uit Gods nieuwe tempel kwam een stroom levend water. Rein water voor ieder die zijn zonden aan Jezus belijdt ¹⁸. Hij is de fontein tegen de zonde en tegen de ongerechtigheid ¹⁹.

(3) De Geest overtuigt ²⁰. Zoals Jezus ²¹. Een Samaritaanse vrouw zag Jezus bij een waterput (*Johannes 4*). Hij maakte haar eerst nieuwsgierig naar het levende water en zei toen: Haal je man. Ja, maar die was er niet. Daarop gaf ze heel haar geschonden leven aan Jezus. Zo werd zij uit haar isolement bevrijd. En veel Samaritanen gingen geloven ²².

(4) Toen Jezus de mensen riep, schalde zijn stem over het tempelplein (*Johannes 7*). Iedereen was in de weer met Jezus. Sommigen zeiden dat nooit iemand zo gesproken had en begonnen Hem als Messias te zien. Velen niet. Priesters op het Loofhuttenfeest hadden een indrukwekkend ritueel met water. Intussen bedacht de tempelleiding een moordplan. De tempel als Huis van de Vader was een brandend hete woestijn geworden. Niemand die er last van had. Daarom riep Jezus zo hard Hij kon. Zou er onder al die mensen ook nog iemand zijn met echte dorst naar God? Iemand die de leegte van zijn leven niet opgevuld kreeg? Weer was er die ene. Nicodemus ²³. Op de Pinksterdag waren er 3000.

En in onze seculiere tijd? Troost de Geest nog steeds?

¹⁸ Als belofte voor Israël Jesaja 55, 1-13. Ezechiël: 36, 25-27.

¹⁹ Jesaja 44, 1-4. Ezechiël 47, 1-9. Zacharia 13, 1 Zacharia 14, 8.

²⁰ Johannes 16, 8-11.

²¹ Bijvoorbeeld Johannes 3, 19-20. Johannes 8, 46. Johannes 9, 39-41.

²² Johannes 4, 39-42. Aurelius Augustinus (2010) *Geef mij te drinken. Verhandelingen over het Johannesevangelie* 307-329 Damon: Budel.

²³ Johannes 7, 50-52.

Kom maar als je dorst hebt

Een zendeling uit India vertelde mij dat hij in de gemeente in Uttar Pradesh waar hij predikant was geweest ooit een droom had. Hij zag een globe met een vinger. Later werkte hij voor een internationale organisatie. In die tijd deed hij een pastorale training in El Salvador. In het hotel kwam dezelfde droom. Weer die globe en diezelfde vinger. Tijdens de training vertelde hij dat en een pastor uit Costa Rica raakte daarop compleet overstuur. Die had nooit verwerkt hoe zijn zoon van 25 een paar minuten voor een zangdienst stierf. Hij moest toen anderen leren om altijd God te vertrouwen maar zelf was hij bezig met de begrafenis van zijn zoon. Zijn predikantsleven was een woestijn geworden. De Heilige Geest troostte hem en gaf hem nieuwe liefde.

Jezus is de Levensbron voor wie Hem volgt. Niets zo geestdodend dan slaafse platgetreden padjes zonder relatie met God. Kom maar als je dorst hebt ²⁴. Niets zo onheilig en uitzichtloos als zelfzucht. Kom maar en drink Gods zelfopofferende liefde. Jezus ontvangt je met open armen. Opdat Gods vaderliefde ook voor anderen zichtbaar wordt.

Amen

Nieuwegein

9 en 10 juni 2019

Preeksamenvatting – voor vragen en reacties:

ds. Cor van Dis

Lierseschans 8 3432 ET Nieuwegein

06-36271048

cnvd@solcon.nl

²⁴ Openbaring 22, 17